

Tilskuddsordninger

Helseeksjonen,
Statsforvalteren i Nordland

Tilskuddswebinar 21. januar 2026

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

— virker til Nordlands beste

Agenda

- Kl. 12.00: Kompetanse- og tjenesteutviklingstilskudd v/seniorrådgiver Gry-Hege Bech
- Kl. 12.20: Tilskudd til veiledning av studenter og nyansatte
  - Tilskudd til kompetansehevende tiltak for lindrende behandling og omsorg ved livets slutt
  - Tilskudd til styrking og utvikling av helsestasjon og skolehelsetjenesten
  - Tilskudd til rekruttering til den kommunale helse- og omsorgstjenesten v/ seniorrådgiver Gry-Hege Bech
- Kl. 12.30: PAUSE
- Kl. 12.35: Kommunalt rusarbeid v/ seniorrådgiver Morten Hole
  - Lavterskeltilbud innen psykisk helse og rusfeltet – Barn, unge, voksne og familier med psykiske helseplager eller rusmiddelrelaterte problemer som har behov for forebygging, utredning, behandling og oppfølging v/ Seniorrådgiver Morten Hole

Kompetanse- og tjenesteutviklingstilskudd

Gry-Hege Bech

Seniorrådgiver

Helse- og vergemålsavdelingen, Statsforvalteren i Nordland

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

— virker til Nordlands beste

Kompetanse- og tjenesteutviklingstilskudd

- Statlig tilskudd for å styrke kompetanse, samt å utvikle helse- og omsorgstjenestene i kommunene
- Noen av de viktigste utfordringer i Nordland frem mot 2040:
  - Flere eldre og færre i yrkesaktiv alder
  - Stor mangel på helsepersonell
  - Økende og mer komplekse tjenestebehov
- Hva tilskuddet kan bidra til:
  - Bedre rekruttering og stabilitet gjennom kompetanseutvikling
  - Smartere organisering og oppgavedeling
  - Mer bærekraftige tjenester som tåler færre ansatte, høyere tempo og mer komplekse behov

Kompetanse- og tjenesteutviklingstilskudd forts.

Midlene skal bidra til at kommunene setter i verk kompetansehevende tiltak og utviklingsarbeid ut fra **lokale forutsetninger og behov**, i tråd med tillitsreformen.

Videre skal midlene bidra til at kommunene **organiserer tjenester, oppgaver og ansvar** på en måte som sikrer best mulig utnyttelse av tilgjengelig personell og kompetanse.

Strategisk kompetansearbeid er en viktig forutsetning for dette arbeidet

Kompetanseplan

- Bes vedlagt ved søknaden
- Kommer i ulike former
  - Overordnet kommunal kompetanseplan
  - Sektor-/tjenestespesifikk kompetanseplan (f.eks helse og omsorg)
  - Tematisk kompetanseplan (avgrenset mot et område – psykisk helse og rus, ledelse o.l)
  - Interkommunale kompetanseplaner m.m
- Kompetanseplanen skal legge til rette for systematisk og langsiktig kompetanseutvikling
  - Sikre riktig kompetanse til framtidige behov
  - Prioritere knappe ressurser målrettet
  - Støtte bærekraftig utvikling
  - Styrke rekruttering og stabilitet
  - Gi tyngde i tilskuddssøknader
- Bør henge sammen med kommunens overordnede planverk

Bo trygt hjemme-reformen 2024-2028

1. Levende lokalsamfunn som ivaretar aktivitet og fellesskap – Regjeringen har lansert [Program for et aldersvennlig Norge 2030 - Aldersvennlig](#)
2. Tilpassede botilbud, og mulighet for å bo trygt i eget hjem lenger – Husbanken har lansert et nasjonalt [Eldreboligprogrammet – Husbanken](#)
3. Kompetente medarbeidere
4. Trygghet for brukere og støtte til pårørende

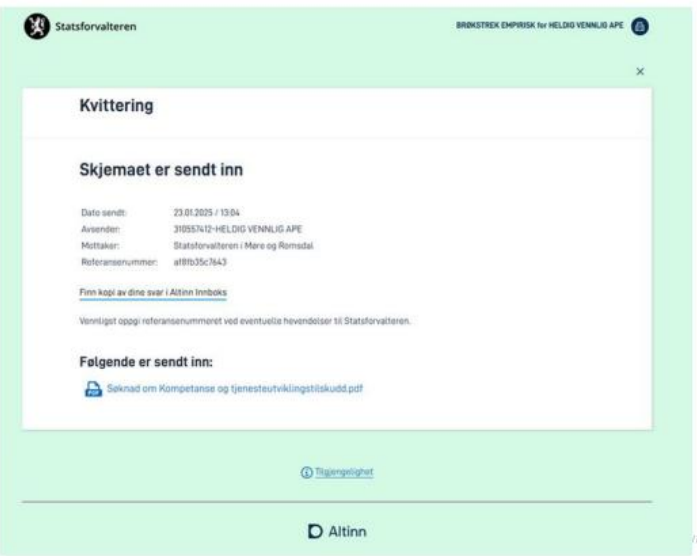
Søknad 2026

- 2025 utviklet en ny digital søknad via Altinn – logger inn med egen Bank ID.
  - [SE Veiledning til innlogging i Helsedirektoratets tilskuddsportal - Helsedirektoratet](#)
  - Velge rolle i «organisasjon» (ikke privat). Hovedorganisasjonsnummeret – kontotnr. som registreres må være registrert på organisasjonsnummeret
  - NB: Det kan bare sendes inn EN søknad for hver kommune

- EKSEMPEL FRA 2025
  - [Veileder til søknadsskjema for kompetanse- og tjenesteutviklingstilskudd](#)
  - [Vedlegg: Regelverk for tilskuddsordning: Kompetanse – og tjenesteutviklingsprosjekt](#)

- Signalene er at regelverket for 2026 vil være det samme som 2025. Legges ut om kort tid.

Om tilskuddsportalen - Altinn

- Skjemaet i Altinn **mellomlagres**, så inntil det er sendt inn vil søker alltid finne det i Altinn innboks som «under arbeid»
- Når skjemaet er sendt inn, får søker en kvittering opp på skjermen. Her får man både **saksnr.referanse**, og det står oppgitt hvilket embete søknadsskjemaet er sendt til. Man kan også laste ned en **kopi/pdf** av søknaden

Arkivfunksjon Altinn

- Etter at søknaden er sendt inn, lagres kvittering og kopi av søknaden under ARKIV i Altinn-innboksen

The screenshot shows the Altinn inbox interface. At the top, there is a search bar with the text "Søk på tittel" and a search icon. Below the search bar, there is a section titled "I dag" (Today) which contains a card for an archived document: "Arkivert skjema: Søknad om Kompetanse og tjenesteutviklingstilskudd" with a subtext "Statforvalterens felles tjenester". On the left side, there is a sidebar with buttons for "nytt skjema", "Innboks", "arkiv", and "slettede". At the bottom, there is a footer with a search bar "Søk etter innhold" and links for "starte og drive bedrift", "hjelp og kontakt", and "Digitaliseringsdirektoratet, Postboks 1382 Wika, 0114 Oslo. Org.nr. 991 825 827".

Kvittering:

The screenshot shows the receipt (kvittering) for a submitted application. The title is "Kvittering". The main text reads: "Søknad om Kompetanse og tjenesteutviklingstilskudd er sendt inn". Below this, the following information is provided: "Dato sendt: 23.01.2025 / 13:04", "Avsender: 31057412-HELDIG VENNLIG APE", "Mottaker: 00", and "Referansenummer: a18fb35c7643". A note states: "Det er gjennomført en maskinell kontroll under utfylling, men vi tar forbehold om at det kan bli oppdaget feil under saksbehandlingen og at annen dokumentasjon kan være nødvendig. Vennligst oppgi referansenummer ved eventuelle henvendelser til etaten." At the bottom, it says "Følgende er sendt inn:" followed by a file icon and the text "Søknad om Kompetanse og tjenesteutviklingstilskudd.pdf (last ned)".

— virker til Nordlands beste

Forvaltning

- Bruk midlene kun til godkjente formål
- Tydelig prosjekt- og økonomistyring (prosjektnummer)
- God internkontroll og rolleavklaring
- Dokumenter gjennomføring underveis
- Avklar endringer/omdisponering av midler tidlig med Statsforvalteren

Bevilgning

- 2025: Kr. 20.213.000,- (Søknadsbeløp: Kr. 85.979.319,-)
- 2026: Potten er ikke avklart enda

– virker til Nordlands beste

Hvem kan søke:

- Kommuner
- Fylkeskommunen
- Interkommunale selskaper
- Universiteter og høyskoler
  - Se regelverket for utdypende informasjon

- Fylkeskommunen kan kun søke om tilskudd til kompetansetiltak innen psykisk helse og rusfeltet

Tillegg og presiseringer

- Kommunen kan utvikle visse tiltak og tjenester i samarbeid med andre kommuner, helseforetak, næringsliv, utdannings- og forskningsinstitusjoner, frivillig sektor eller andre aktører
- Ved samarbeid er det **kommunen som er økonomisk og administrativt ansvarlig**, og skal stå som søker for prosjektet i sin helhet

Kriterier for tildeling av tilskudd

- Kompetansetiltak – det kan gis tilskudd til følgende kompetansehevende tiltak:
  - Utdanning på videregående opplæringsnivå/fagbrev (helsefagarbeider mv.), herunder kvalifisering av ansatte uten formell fagutdanning
  - Fagskoleutdanning (påbygg fra videregående opplæring/fagbrev)
  - Bachelorutdanning helse- og sosialfag
  - Videreutdanning og mastergradsutdanning (påbygg fra bachelornivå)
  - ABC-opplæring

Forts. kriterier for tildeling

- Følgende søknader skal prioriteres:
  - Grunn- og videreutdanning
  - Videreutdanning av høgskoleutdannede
  - Desentraliserte studier
  - Tjenesteutvikling
  - Søknader fra distriktskommuner

Forts. kriterier for tildeling

- Tildelingskriterier for tjenesteutviklingsprosjekter:
  - Hvilke behov og utfordringer som ligger til grunn for søknaden
  - Hva som ønskes oppnådd, herunder beskrivelse av mål og målgrupper for tiltaket
  - Hvordan er tiltaket organisert, herunder samarbeid og samarbeidspartnere
  - Hvilke konkrete gevinster/effekter tiltaket forventes å gi, og hvilken betydning det kan få for utvikling av praksis
  - Hvordan tiltaket er forankret hos ansvarlig leder med budsjettansvar i kommunen
  - Hvordan brukermedvirkning og bruker- og pårørendeperspektivet er ivaretatt
  - En kommune kan maksimalt søke om tilskudd til fem prosjekter

Søknad om tjenesteutviklingsprosjekter

- Skriv kort og konsist. Omfanget av søknaden har ingen betydning for størrelsen på tildelingen.
- Det er mulig å angi prioritet mellom prosjektene. Dette er valgfritt i skjemaet, men nyttig dersom Statsforvalteren må prioritere.
- Saksbehandling: Starter umiddelbart etter at søknadsfristen er utløpt.
- Manglende informasjon i søknader, rapportering eller revisorrapporter kan føre til forsinkelser i saksbehandling og utbetaling.

Kunnskapsgrunnlag for prioriteringer i 2026

- Basert på vår samlede kunnskap fra blant annet:
  - Dialogmøter med kommunene høsten 2025 om kompetanseutfordringer, planstatus og utviklingsbehov
  - Arbeid med høringssvar til kommunale planer
  - Vårt arbeid med kommunebilder
  - Samarbeid med det regionale kompetansenettverket
  - Erfaringer fra tilsyn
  - Øvrig dialog med kommuner og andre relevante søkere

Statsforvalterens interne prioriteringsstrategi for 2026

1. I 2026 vil vi i større grad prioritere kompetansetiltak, og det vil derfor bli tildelt noe mindre midler til tjenesteutviklingsprosjekter enn tidligere år.
2. Innen kompetansetiltak prioriterer vi særlig utdanning av helsefagarbeidere, sykepleiere og vernepleiere.
3. Innen tjenesteutvikling prioriterer vi spesielt tiltak som omhandler:
  - Tørn og oppgavedeling, samt prosjekter som ikke inngår i Tørn, men har tilsvarende innretning
  - Velferdsteknologi, digitalisering og digital hjemmeoppfølging
  - Mulig å søke midler til prosjekt med annet innhold
4. Vi prioriterer søknader fra aktører som dekker flere kommuner, og som:
  - Samarbeider med andre aktører, for eksempel helseforetak og utdanningsinstitusjoner
  - Har overføringsverdi og kan være relevante for andre kommuner eller aktører
5. Søknader som gjelder FACT-team, vil ikke bli prioritert i 2026. Det finnes egen tilskuddsordning for dette tiltaket.
6. Kommuner som har mottatt prosjektskjønnsmidler for 2026, vil bli prioritert lavere dersom søknaden gjelder samme tiltak.
7. Vi vil ikke tildele nye midler i 2026 til mottakere som har betydelige ubrukte midler fra 2025.
8. Søknader som er forankret i strategisk kompetanseplanlegging og kompetanseplan, vil bli vurdert positivt.
9. I vurderingen av søknadene vil det bli lagt vekt på god økonomisk forvaltning av tidligere tilskudd, herunder tilfredsstillende rapportering og bruk av midlene i tråd med formålet.

– virker til Nordlands beste

Rapportering for 2026

Alle som mottok tilskudd i 2025 vil i løpet av januar motta et brev om rapportering (til oppgitt kontaktperson) via saksbehandlersystemet i Altinn. Brevet inneholder informasjon og lenke til rapporteringsskjema, inkludert vedlegg med oversikt over fordeling av innvilget tilskudd.

Skjemaet skal fylles ut med følgende:

- Antall utdannede kandidater i alle kategorier det er søkt om
- Ubrukte beløp i 2025 som enten søkes overført til 2026, eller tilbakebetales til Statsforvalteren
- Vurdering av måloppnåelse (I tekst)
- **NB! For tildelt tilskudd på kr. 200.000,- eller mer, skal revisorattestasjon vedlegges rapporteringen**

Overføring eller tilbakebetaling av ubrukte midler

- Ubrukte tilskuddsmidler fra 2025 som ikke skal tilbakebetales, må søkes overført i ny søknad av 2026
- Ubrukte midler kan bare overføres for ett år. Ubrukte midler fra tidligere år skal tilbakebetales til Statsforvalteren
- Det vil bli sendt ut brev med krav om tilbakebetaling til tilskuddsmottakere dette måtte angå

Omdisponering av midler gjennom året

- Send e-post til sfnopost@statsforvalteren.no og oppgi hvilke omdisponeringer som ønskes gjennomført fra hvilke poster, samt oppgi beløp
- Saksbehandlerne hos Statsforvalteren settes i kopi
  - eli.mietinen.ljones@statsforvalteren.no
  - gry-hege.bech@statsforvalteren.no
- Saksbehandlerne oppdaterer tilskuddsbrevet med godkjente omdisponeringer og utsteder deretter et korrigeret tilskuddsbrev, som senere legges til grunn for rapporteringen.

Forts. rapportering – tips!

- Rapporter mot målene i søknaden
- Synliggjør sammenhengen mellom kompetanse og bedre tjenester
- Beskriv resultater og endret praksis
- Dokumenter effekt der mulig
- Reflekter over læring og forbedringspunkter
- Forklar hvordan tiltaket videreføres

Frist for rapportering og søknad

- Frist for rapportering for 2025: 1. mars 2026
- Frist for søknad for 2026: 1. mars 2026 (felles nasjonal frist)

[Følg med på Statsforvalteren i Nordland](#)

Behov for hjelp med den tekniske løsningen for tilskuddet?

- Statsforvalteren ikke rette instans
- Spør Statsforvalterens Fellestjenester her:

[Har du tekniske problemer med skjema? | Statsforvalterens fellestjenester](#)

Saksbehandlere for Kompetanse- og tjenesteutviklingstilskuddet

Eli Mietinen Ljønes

E-post: eli.mietinen.ljones@statsforvalteren.no

Telefon: 75 53 15 12

Gry-Hege Bech

E-post: gry-hege.bech@statsforvalteren.no

Telefon: 75 53 16 85

Deltakere i Kompetansenettverk Nordland

Statsforvalteren i Nordland

Nordland fylkeskommune

UiT v/helsefak

Helsefellesskapet Helgeland

Helsefellesskapet Lofoten, Vesterålen og Salten

USHT Nordland

RKK Ytre Helgeland

RKK Vefsn

RKK Sør-Helgeland

RKK Salten

RKK Vesterålen

RKK Lofoten

Vestvågøy kommune

Kløveråsen

Nord universitet

VID-vitenskapelige høgskole, avd. Helgeland

Opplæringskontoret for Nordre Nordland

NAV

Sør-Helgeland opplæringskomtor

Nordlandssykehuset

Helgelandssykehuset

Nordland fagskole

Bodø kommune

Nasjonalt senter for distriktsmedisin

KS

Tilskudd for veiledning av studenter og nyansatte

- Ny ordning fra høsten 2024

Mål:

- Målet er å utvikle gode modeller for å bidra til å sikre kvaliteten av veiledere til praksisstudenter, nyutdannede og nyansatte i de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Det er også et mål å bidra til å rekruttere og beholde ansatte i tjenestene, og å utvikle et tett samarbeid med universiteter, høyskoler og kommuner.

Delmål:

- Gode overganger mellom studier og arbeidsliv
- Bedre kontinuitet for brukere og pårørende
- Styrket fagmiljø

Tilskudd for veiledning av studenter og nyansatte forts.

- Tilskuddsordningen inngår i oppfølgingen av Meld. St. 24 (2022–2023) - Fellesskap og meistring – Bo trygt hjemme, Kompetanseløft 2025 og Opptrappingsplan for heltid og god bemanning i omsorgstjenesten.
- Målgruppen er praksisstudenter, nyutdannede og nyansatte i de kommunale helse- og omsorgstjenestene, med vekt på hjemmetjenester, sykehjem og tjenester til personer med utviklingshemming.
- Søknadsfrist; 4. februar kl. 13.00
- Hvem kan søke:
  - Interkommunale selskaper
  - Kommuner
  - [Veiledning av studenter og ansatte - Helsedirektoratet](#)

Kompetansehevende tiltak for lindrende behandling og omsorg ved livets slutt - Helsedirektoratet

- Mål:
  - Målet er å styrke kvaliteten i tilbudet til personer med behov for lindrende behandling og omsorg og deres pårørende, og bidra til kompetanseoppbygging i kommunene.
  - Målgruppen er ledere og ansatte i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Endelig målgruppe er pasienter med behov for lindrende behandling og omsorg, uavhengig av diagnose, og deres pårørende. Dette kan være pasienter med alvorlig/livstruende sykdom og eldre med alvorlig skrøpelighet med begrenset forventet levetid.
- Statsforvalteren i Troms og Finnmark behandler søknader fra Nordland, Troms og Finnmark
- Hvem kan søke: Kommuner
- **Søknadsfrist: 1. mars kl. 23.59**
- [Tilskudd til kompetansehevende tiltak for lindrende behandling og omsorg ved livets slutt | Statsforvalteren i Troms og Finnmark](#)

Styrking og utvikling av helsestasjons- og skolehelsetjenesten

- Mål:

Målet er å styrke og utvikle kommunens helsestasjons- og skolehelsetjeneste.

- **Helsestasjons- og skolehelsetjenesten** inkluderer svangerskaps- og barselomsorg ved helsestasjon, helsestasjons- og skolehelsetjenester for barn og ungdom 0-20 år. Tilskuddsordningen omfatter også helsestasjon for ungdom.
- **Styrking** forstås som økt kapasitet og tilgjengelighet for målgruppa.
- **Utvikling** forstås som økt kvalitet, kompetanse og tverrfaglig bemanning i tråd med nasjonale faglige retningslinjer for helsestasjons-, og skolehelsetjenesten, samt helsestasjon for ungdom, Nasjonale faglige retningslinjer for barselomsorgen og nasjonale faglige retningslinjer for svangerskapsomsorgen.

Forts. styrking og utvikling

- Tilskuddsordninga skal bidra til å oppfylle formålet med tjenesten, det vil si å:
  - a) fremme psykisk og fysisk helse,
  - b) fremme gode sosiale og miljømessige forhold
  - c) forebygge sykdom og skader,
  - d) utjevne sosiale helseforskjeller, og
  - e) forebygge, avdekke og avverge vold, overgrep og omsorgssvikt.
- Målgruppa er gravide og deres partnere, barselfamilier, og barn og unge og deres familier.

Forts. styrking og utvikling

- Hvem kan søke: Kommuner
- Søknadsfrist: 27. februar kl. 13.00
- [Styrking og utvikling av helsestasjons- og skolehelsetjenesten - Helsedirektoratet](#)

AKS – Avansert klinisk allmennykepleier

- Formålet med ordningen er å stimulere kommuner til kompetanseoppbygging gjennom å videreutdanne sykepleiere i avansert klinisk allmennsykepleie som ivaretar behov i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.
- Hvem kan søke:
  - Bedrifter
  - Kommuner
  - Frivillige og ideelle organisasjoner
- Ikke utlyst enda (juni i 2025)
- Oppstart AKS-utdanning i Bodø og Levanger høsten 2026

Tilskudd til rekruttering av personer utenfor arbeid og utdanning – NYTT!

- *Helsedirektoratet samarbeider med Nav om en ny tilskuddsordning for rekruttering til den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Målgruppen er personer utenfor arbeid og utdanning, som er motivert for å prøve ut arbeid. Ordningen er primært rettet mot unge mellom 18-30 år, men personer over 30 år kan også delta. Nav lokalt har ansvar for å finne aktuelle kandidater gjennom tiltaket Arbeid med støtte.*
- Endelig dato for utlysning er ikke satt enda, men det planlegges for at det skal skje i løpet av januar.
- Tilskuddet for 2026 er på 64 millioner kroner.
- Det vil bli lagt ut informasjon om rekrutteringsprogrammet når det lyses ut, slik at kommunene vet hva tilskuddet kan brukes til og hvordan programmet skal innrettes. Ellers kan det vises til statsbudsjettet og [intensjonsavtalen](#) mellom AID, KDD, HOD, KS og partene i arbeidslivet.

Øvrige tilskuddsordninger

- Statsforvalteren i Nordland:
<https://www.statsforvalteren.no/nb/Nordland/Tilskuddskalender/>
- Helsedirektoratet:
<https://www.helsedirektoratet.no/tilskudd>

Kontaktinformasjon

- Skriftlige henvendelser om tilskuddsordningen(e) sendes til:
sfnopost@statsforvalteren.no
- Kontaktpersoner for Kompetanse- og tjenesteutviklingstilskuddet:
Gry-Hege Bech – gry-hege.bech@statsforvalteren.no Tlf. 75 53 16 85

Eli Taranger Ljønes – eli.taranger.ljones@statsforvalteren.no Tlf. 75 53 15 12

Tilskuddswebinar psykisk helse, rus og vold

Morten Hole
Seniorrådgiver psykisk helse, rus og vold.

Tilskuddswebinar 21. januar 2026

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

— virker til Nordlands beste

Fem tilskudd

Tilskuddsordninger avsluttet 01.01.26

- Kommunalt Rusarbeid
- Oppfølging av barn og unge med psykiske helseutfordringer og rusmiddelrelaterte problemer
- Oppfølging av voksne med behov for langvarig oppfølging og sammensatte tjenester

Nye tilskuddsordninger fra 2026

- Utvikling, etablering og tilpasning av kunnskapsbaserte lavterskeltilbud innen psykisk helse- og rusmiddelfeltet
- Etablering av ACT-, FACT- og FACT ung-team

Kommunalt rusarbeid

- Tilskuddet avvikles fra i år.
- Det vil si at det er ikke mulig å søke om nye midler.
- Kommunalt rusarbeid (kap 765, post 62 i statsbudsjettet) innlemmes i rammetilskuddet til kommunene for budsjettåret 2026.
- Det er krav om å rapportere på mottatte og overførte midler for 2025.
- Har man gjenstående midler fra 2025 kan man søke om å få disse overført, dersom tilbudet videreføres helt eller delvis i 2026.
- Hvis tilbudet avsluttes eller allerede er avsluttet skal ubrukte midler betales tilbake.

Rapportering på kommunalt rusarbeid

- Rapportering og søknad om overføring skal i år søkes digitalt i Altinn
- Må ha bruker med signeringsmyndighet i kommunen for å kunne logge inn
- Ved behov for teknisk bistand til rapporteringsskjemaet kontakt brukerstøtte hos Statsforvalterens fellestjenester <https://www.statsforvalteren.no/hjelp>
- Frist er 1. februar
- Eventuell rapportering i 2027 for overførte midler er ikke klart ennå

- Lenke til rapportering og søknadsskjema
[Kommunalt rusarbeid | Statsforvalteren i Nordland](#)

Oppfølging av barn og unge med psykiske helseutfordringer og rusmiddelrelaterte problemer

- Denne tilskuddsordningen er avviklet, og er erstattet av to nye tilskuddsordninger i 2026:
  - Etablering av ACT-, FACT- og FACT ung-team
  - Utvikling, etablering og tilpasning av kunnskapsbaserte lavterskeltilbud innen psykisk helse- og rusmiddelfeltet
- Kommuner som har mottatt tilskudd over denne ordningen prioritet 1 til FACT ung i 2025, kan søke videre tilskudd over ny tilskuddsordning «*Etablering av ACT-, FACT- og FACT ung-team*» etter nytt regelverk.
- Kommuner som tidligere har mottatt støtte gjennom prioritet 2 kan innvilges tilskudd over ny ordning «*Utvikling, etablering og tilpasning av kunnskapsbaserte lavterskeltilbud innen psykisk helse- og rusmiddelfeltet*»
- NB: Må da tilpasse tiltaket i tråd med [nasjonal veileder psykisk helsearbeid barn og unge](#)

Oppfølging av barn og unge med psykiske helseutfordringer og rusmiddelrelaterte problemer forts.

- Rapportering for tilskudd mottatt i 2025:
- Kommunene skal rapportere for tilskudd mottatt i 2025 med rapporteringsskjema og økonomirapportering etter gammel ordning. Rapporteringsfrist er 1. april 2026.
- Rapporteringsskjema 2025 – [lenke her](#)
- Økonomirapportering 2025 – [lenke her](#)
- NB: Økonomirapportering SKAL være underskrevet av økonomiansvarlig i kommunen, eller av person med delegert myndighet

Rapportering sendes Statsforvalteren i Nordland – [lenke her](#)

Oppfølging av voksne med behov for langvarig og sammensatte tjenester

- Denne tilskuddsordningen er avviklet, og er erstattet av to nye tilskuddsordninger i 2026:
  - Etablering av ACT-, FACT- og FACT ung-team
  - Utvikling, etablering og tilpasning av kunnskapsbaserte lavterskeltilbud innen psykisk helse- og rusmiddelfeltet
- Kommuner som har mottatt tilskudd over denne ordningen prioritet 1 til FACT ung i 2025, kan søke videre tilskudd over ny tilskuddsordning «*Etablering av ACT-, FACT- og FACT ung-team*» etter nytt regelverk.
- Kommuner som tidligere har mottatt støtte gjennom prioritet 2 kan innvilges tilskudd over ny ordning «*Utvikling, etablering og tilpasning av kunnskapsbaserte lavterskeltilbud innen psykisk helse- og rusmiddelfeltet*»
- NB: Må da tilpasse tiltaket i tråd med nasjonal veileder [psykisk helse – og rusarbeid for voksne](#)

Oppfølging av voksne med behov for langvarig og sammensatte tjenester forts.

- Rapportering for tilskudd mottatt i 2025:
- Kommunene skal rapportere for tilskudd mottatt i 2025 med rapporteringsskjema og økonomirapportering etter gammel ordning. Rapporteringsfrist er 1. april 2026.
- Rapporteringsskjema 2025 – [lenke her](#)
- Økonomirapportering 2025 – [lenke her](#)
- NB: Økonomirapportering SKAL være underskrevet av økonomiansvarlig i kommunen, eller av person med delegert myndighet

Rapportering sendes Statsforvalteren i Nordland – [lenke her](#)

Etablering av ACT-, FACT- og FACT ung-team

- Ny tilskuddsordning fra 2026
- Barn, unge og voksne er i samme tilskuddsordning

Målet for ordningen

- Ordningen går til etablering av flere ACT- FACT og FACT ung-team som kan gi helhetlige, samtidige og tverrfaglige tjenestetilbud til barn, unge og voksne med psykiske helseutfordringer og rusmiddelbruk.
- Tjenesteutviklingen skjer på målgruppens arenaer og premisser, med sikte på sosial inkludering, flere friske leveår, bedret livskvalitet, mestring og mulighet for en aktiv og meningsfull tilværelse
- ACT, FACT og FACT ung inngår i [opptrappingsplan for psykisk helse \(2023-2033\)](#), [Forebyggings og behandlingsreformen for rusfeltet](#), samt «[felleskap og mestring - Bu trygt heime](#)»

Meld. St. 23

(2022–2023)

Melding til Stortinget

Opptappingsplan for psykisk helse
(2023–2033)

Meld. St. 24

(2022–2023)

Melding til Stortinget

Fellesskap og meistring

Bu trygt heime

Meld. St. 5

(2024–2025)

Melding til Stortinget

Trygghet, fellesskap og verdighet

Forebyggings- og behandlingsreformen for rusfeltet Del I
– en ny politikk for forebygging, skadereduksjon
og behandling

Psykisk helsearbeid barn og unge

Nasjonal veileder

Først publisert: 24. oktober 2023
Siste faglige endring: 24. oktober 2023

Psykisk helse- og rusarbeid for voksne

Nasjonal veileder

Nasjonal veileder i lokalt psykisk helse- og rusarbeid for voksne gir anbefalinger som normerer kommunalt psykisk helse- og rusarbeid. Veilederen normerer også planlegging og tjenestetilbud til voksne med psykisk helse- og/eller rusmiddelproblemer i samarbeid og samhandling med spesialisthelsetjenesten.

Først publisert: 26. februar 2025
Siste faglige endring: 26. februar 2025

Bruker- og pårørendemedvirkning i rus- og psykisk helsefeltet

Nasjonale faglige råd

Først publisert: 30. april 2025
Siste faglige endring: 30. april 2025

Målgruppe

- FACT ung: Barn og unge i alderen 12-25 år med psykiske helseplager og/eller rusmiddelrelaterte problemer, og med langvarige og sammensatte behov som har behov for utredning, behandling og oppfølging som ikke nås av det ordinære helsetilbudet.
- ACT og FACT: Voksne med alvorlig psykisk helse- og/eller rusmiddelproblematikk og med langvarige og sammensatte behov for behandling, utredning, rehabilitering, oppfølging og støtte, som ikke nås av det ordinære tjenestetilbudet.

Hvem kan søke og frister

- Kommuner eller interkommunale selskaper.
- En kommune kan søke på vegne av flere kommuner eller helsefellesskap.
- Kommunen som søker er da økonomisk og administrativt ansvarlig for tiltaket
- Hvis flere kommuner søker sammen skal da søknad utarbeides i fellesskap mellom kommune(ne) eller helseforetaket.
- Søknadsfrist: 1. april 2026
- Statsforvalteren i Nordland forvalter tilskuddet på vegne av Helsedirektoratet
- Nasjonal pott på 179,8 mill
- Nordland får midler ut fra søknadsgrunnlaget

Forprosjekt

- Anbefalt med forprosjekt
- Det kan gis tilskudd til forprosjekt for utredning om det er grunnlag for å etablere FACT eller FACT-ung team i din kommune, eller som et interkommunalt samarbeid i din region.
- Ut fra en skjønnsmessig vurdering kan det i tillegg innvilges tilskudd til et forprosjekt (år null). En eventuell utvidelse av forprosjektperioden og beløp som innvilges avgjøres av statsforvalter.
- I forprosjekt kan søker arbeide med eksempelvis samarbeidsavtale, finansieringsavtale, lokaler, egne ressurser inn i tiltaket/temaet, iverksettelse mm.
- Tett oppfølging av nasjonalt implementeringsteam ledet av NAPHA i samarbeid med andre kompetansesenter

Nasjonalt implementeringsteam

- [NAPHA](#) – Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid har en sentral rolle i oppfølging og veiledning ved etablering av FACT og FACT ung-team.

Ressurser i forprosjekt og idéfasen:

Her finner du heftet «[praktiske råd i en idéfase](#)», og heftet «[praktiske råd for forprosjekt](#)»

På [temasiden ACT/FACT](#) og [temasiden FACT ung](#) finner du også nyttig informasjon om forprosjektfasen, modellene og implementering. Samt gode eksempler fra praksisfeltet.

På temasiden under fanen «**forprosjekt og idéfase**» ligger det også et webinar for deg som vurderer å søke forprosjektmidler. Webinaret er laget av nasjonalt implementeringsteam i samarbeid med Helsedirektoratet.

Krav til søknaden

- Søknaden skal inneholde en beskrivelse av planlagte tiltak og aktiviteter og hvordan dette vil bidra til måloppnåelse for tilskuddsordningen
- Søknaden må inneholde informasjon som viser at tiltaket oppfyller tildelingskriteriene (kommer på neste lysbilde)
- Ledelsesforankring i kommune(r). Det anbefales at ACT, FACT og FACT ung-team forankres i Helsefellesskap
- Budsjett og egenfinansiering
- Søkerens vurdering av risiko ved tiltaket

Tildelingskriterier

- Delfinansiering av etablering og drift av ACT-, FACT- og FACT ung- team etter modellbeskrivelsene utarbeidet av NAPHA. Tilskuddsmidlene skal bidra til en omstilling og styrking av eksisterende tjenester, og kommune(r) og helseforetak må selv bli enige om hvordan midlene skal benyttes i forprosjektfasen, i teametableringen og i driftsfasen.
- Midlene kan benyttes til drift (inkl. lønnsutgifter), opplæring av teamansatte, evaluering, deltakelse i regionale og nasjonale nettverkssamlinger for ansatte i teamene og annen implementeringsstøtte, herunder interne kostnader knyttet til fidelityvurderinger (modelltrofasthetsmålinger). En fidelityvurdering måler i hvilken grad modellen gjennomføres i samsvar med den forskningsbaserte modellen. Det kreves fidelityvurdering i løpet av tilskuddsperioden (4 år), og evt. justering til ACT-, FACT- og FACT ungmodellene slik de er beskrevet av NAPHA.

Tildelingskriterer forts.

- Bruker- og erfaringskompetanse skal integreres i forprosjekt, organisering, oppstart og drift av ACT, FACT og FACT ung.
- For alle ACT-, FACT- og FACT ung- team anbefales det å gjennomføre et forprosjekt, samt følge det nasjonale opplegget for forprosjekter i regi av kompetansesentrene. Det er en forutsetning for forprosjekt at de har etablert eller har ambisjon om å etablere et samarbeid mellom kommune(r) og spesialisthelsetjeneste og at de deltar i forprosjektoppfølgning som gis nasjonalt. Ved en eventuell videreutvikling av et ambulant team, slik at det blir ett ACT-, FACT- og FACT ung- team, må det gjennomføres et forprosjekt.

Tildelingskriterier forts.

- Modellene skal implementeres slik de er beskrevet av NAPHA og følger den nasjonale modellen i regi av kompetansesentrene.
- Kompetansesentrene i samarbeid med statsforvalterembetene vil legge til rette for opplæring og annen implementeringsstøtte.
- Kostnader knyttet til opplæring og implementeringsstøtte forutsettes dekket av tilskuddsmidlene med opptil kr. 20.000 per stilling. Statsforvalter kan ved behov og ut fra lokale forhold innvilge ytterligere midler for å dekke reiseutgifter knyttet til opplæringsformål.
- Tilskuddsmottakers og eventuelle samarbeidspartneres egenfinansiering må økes i takt med at tilskuddsmidlene avkortes. Tilskuddsmottaker og eventuelle samarbeidspartnere må sørge for en gradvis innarbeiding av stillinger i budsjett/økonomiplan slik at tiltaket det søkes midler til kan egenfinansieres når tilskuddsperioden er over.

Tilskuddets størrelse

- Forprosjekt inntil 1 mill. kroner
- ACT- og FACT- team
- • År 1: Kr 500 000 pr stilling
- • År 2: Kr 500 000 pr stilling
- • År 3: Kr 300 000 pr stilling
- • År 4: Kr 300 000 pr stilling
- Det innvilges tilskudd til inntil 10 x 100 % stillinger per ACT- eller FACT-team, maksimalt kr. 5 mill. per team

Tilskuddets størrelse forts.

- FACT ung- team
- • År 1: Kr 600 000 pr stilling
- • År 2: Kr 600 000 pr stilling
- • År 3: Kr 400 000 pr stilling
- • År 4: Kr 300 000 pr stilling
- Det innvilges tilskudd til inntil 10 x 100 % stillinger for FACT ung, maksimalt kr. 6 mill. per team

Hva legges vekt på i søknadsbehandling

- Beskrivelse av tiltaket, herunder tiltakets mål og målgruppe(r) og i hvilken grad dette vil bidra til måloppnåelse for ordningen
- Hvordan tiltaket skal implementeres i ordinær drift, herunder hvordan tiltaket er forankret i avtaler, planer og budsjetter
- I hvilken grad ACT-, FACT- eller FACT ung-teamet er etablert i henhold til modellene, jf. beskrivelse i ACT- og FACT- håndbøker samt andre føringer
- Tydelig ledelsesforankring i kommune(r) og helseforetak
- Involvering av bruker- / erfaringskompetanse. Bruker-/erfaringskompetanse skal være med i utførelsen av ACT-, FACT- eller FACT ung-team
- Dokumentert samarbeid mellom kommunale helse- og omsorgstjenester, spesialisthelsetjenesten, barnevern, skole, NAV og/eller andre aktører

Søknadsbehandling forts.

- I hvilken grad ACT-, FACT- eller FACT ung-team ivaretar brukers behov for helhetlige og samtidige tjenester på ulike områder
- I hvilken grad brukermedvirkning og bruker- og pårørendeperspektivet er ivaretatt, samt hvordan dette vil bli målt/kartlagt i tiltaket
- I hvilken grad teamene inkluderer personer med samtidige rus og psykiske lidelser

Full utlysning og søknadsskjema ligger på Statsforvalteren i Nordland sine sider og [her](#)

Utvikling, etablering og tilpasning av kunnskapsbaserte lavterskeltilbud innen psykisk helse- og rusmiddelfeltet

- Nytt tilskudd fra 2026

Mål med ordningen

Målet er å styrke det kommunale tjenestetilbudet til målgruppen ved å legge til rette for tidlig hjelp med lav terskel.

Målgruppen

Målgruppen er barn, unge, voksne og familier med psykiske helseplager eller rusmiddelrelaterte problemer som har behov for forebygging, utredning, behandling og oppfølging.

Delmål

- Utvikle/etablere/tilpasse helhetlige tjenester og forpliktende samarbeid
  1. mellom kommunale tjenester
  2. gjennom interkommunalt samarbeid
  3. mellom kommune og spesialisthelsetjenester
  4. med frivillige organisasjoner
- At flere kommuner etablerer og iverksetter kunnskapsbaserte metoder, modeller og tiltak for målgruppen
- Økt systematisk brukermedvirkning i etablering, drift og utvikling av kunnskapsbaserte lavterskeltilbud

Delmål forts.

- At tjenesteutviklingen skjer på målgruppens premisser og arenaer, med vekt på tidlig innsats, egne ressurser og livsmestring
- Økt deltagelse i aktiviteter som bedrer livskvalitet, mestring og som bidrar til en aktiv og meningsfull tilværelse
- Økt bruk av kvalitetssikrede digitale kartlegging- og behandlingsverktøy
- Omlegging av eksisterende psykisk helse- og rustjenester til mer lavterskelbaserte tilbud - i tråd med nasjonal veileder psykisk helsearbeid barn og unge eller nasjonal veileder for lokalt psykisk helse- og rusarbeid for voksne

Krav til søknaden

- Søknaden skal inneholde en beskrivelse av planlagt tiltak og aktiviteter og hvordan dette vil bidra til måloppnåelse for tilskuddsordningen.
- Søknaden må inneholde informasjon som viser at tiltaket oppfyller tildelingskriteriene (neste lysbilde).
- Informasjon om egenfinansiering samt en plan for videre finansiering etter tilskuddsperioden må fremkomme av søknaden.
- En samarbeidsavtale må følge søknaden der det søkes på vegne av et interkommunalt samarbeid.
- Ledelsesforankring i deltagende kommuner må framgå av samarbeidsavtalen.
- Søkeren skal formulere en realistisk angivelse av tiltakets resultater og effekt. Når tilskuddsperioden er over, skal tilskuddsmottaker rapportere om oppnådde resultater og effekt svarer til beskrivelsen gitt i søknaden.

Hva kan det innvilges tilskudd til

- Midlene skal benyttes for å gjøre et kunnskapsbasert og lavterskel tjenestetilbud tilgjengelig for målgruppen.
- Med kunnskapsbasert menes at tjenestens innhold og metodikk bygger på et samspill av kunnskap fra forskning, klinisk kunnskap og erfaring fra brukere og pårørende. Kunnskapsbasert innebærer også at det kommunale handlingsrommet hensyntas fra lokale ressurser, rammer, forutsetninger og erfaringer.
- Tjenestetilbudet skal være en etablering eller omlegging, for eksempel psykisk helsetjeneste til barn og unge, som kommer i tillegg til andre helse- og omsorgstjenester som helsestasjon- og skolehelsetjenesten og fastlegeordningen. Det innebærer tjenestetilbudet kan være organisert ulike steder i kommunen, men som et eget tilbud for psykisk helse og rusfeltet hvor det tydeliggjøres at det gis helsehjelp og behandling utover det som gis i helsestasjon- og skolehelsetjenesten og fastlegeordningen.

Prosjekter som gikk over prioritet 2 i 2025

- Kommuner som tidligere har mottatt støtte gjennom prioritet 2 fra de tidligere tilskuddsordningene:
- *Oppfølging av voksne med behov for langvarig oppfølging og sammensatte tjenester*
- *Oppfølging av barn og unge med psykiske helseutfordringer og rusmiddelrelaterte problemer*
- kan innvilges tilskudd over denne ordningen, men må da tilpasse tiltaket i tråd med nasjonal veileder psykisk helsearbeid barn og unge eller nasjonal veileder for lokalt psykisk helse- og rusarbeid for voksne.
- Det kan også innvilges tilskudd til lavterskeltilbud som kombinerer både psykisk helse- og rusarbeid. Kunnskapsbaserte lavterskeltilbud kan også være digitale tilbud med veiledet internettbehandling, samt gruppetilbud.

Psykisk helsearbeid barn og unge

Nasjonal veileder

Først publisert: 24. oktober 2023
Siste faglige endring: 24. oktober 2023

Psykisk helse- og rusarbeid for voksne

Nasjonal veileder

Nasjonal veileder i lokalt psykisk helse- og rusarbeid for voksne gir anbefalinger som normerer kommunalt psykisk helse- og rusarbeid. Veilederen normerer også planlegging og tjenestetilbud til voksne med psykisk helse- og/eller rusmiddelproblemer i samarbeid og samhandling med spesialisthelsetjenesten.

Først publisert: 26. februar 2025
Siste faglige endring: 26. februar 2025

Krav til tjenesten det søkes for

- ha høy grad av brukerinvolvering og aksept for målgruppens ønsker og behov
- være gratis og tilgjengelig
- gi hjelp uten henvisning og saksbehandlingstid eller lang ventetid
- ha åpningstid tilpasset målgruppen og formål, tilby digitale kartleggings- og behandlingsverktøy og
- være "los" videre i systemet for målgruppen, pårørende, familier, nettverk og lokalmiljø
- ha personell med tverrfaglig kompetanse til å oppfylle tjenestens formål
- tilby tidlig hjelp og adekvate tiltak
- bruke systematisk tilbakemelding fra brukerne aktivt i hjelpen gjennom bruk av tilbakemeldingsverktøy

Tilskuddets størrelse

- Forprosjekt (år null) kan innvilges - inntil 1 mill.
- År 1: Kr 2 000 000,-
- År 2: Kr 1 500 000,-
- År 3: Kr 1 000 000,-
- År 4: Kr 800 000,-

Det er en forutsetning for å kunne motta tilskudd at gradvis økt andel av egenfinansiering er beskrevet i søknaden. Det forventes at egenfinansiering trappes opp samtidig som tilskuddsmidlene reduseres. Egenfinansieringen må være forankret i kommunens ledelse.

– virker til Nordlands beste

Implementeringsstøtte

[Samarbeid-nord.no](https://samarbeid-nord.no)

RKBU i samarbeid med de andre kompetansentere og SF gruppe for å støtte kommuner med veileder.

[Webinar 13 feb](#) – samarbeid kommune og BUP

26 mars fysisk samling i Bodø – mer info kommer

– virker til Nordlands beste

Morten.hole@statsforvalteren.no

75 53 15 18